

Informuojame, kad šioje svetainėje naudojami slapukai (angl. cookies). Sutikdami, paspauskite mygtuką „Sutinku“ arba naršykite toliau. Savo duotą sutikimą bet kada galėsite atšaukti pakeisdami savo interneto naršyklės nustatymus ir ištrindami įrašytus slapukus.

Sutinku

DELFI

Valiutų kursai | Horoskopai | TV programa

15 metų nr. 1 | Reklama | Kontaktai |

Orų prognozė: Vilnius ▼ 21°C **GYVAI**

Naujienų paieška...

leškoti

[DE](#) | [Home](#) | [Naujausios](#) | [Nuomonių ringas](#) | [Verslas](#) | [Mokslas](#) | [Auto](#) | [Sportas](#) | [Pramogos](#) | [Gyvenimas](#) | [Sveikata](#) | [DelfiTV](#) | [Pilietis](#) | [Grynas](#)

[Lietuvos pjūvis](#) | [Politiko akimis](#) | [Be sienų](#)

DELFI ŽINIOS > NUOMONIŲ RINGAS > POLITIKO AKIMIS

G. Songaila. Lietuvių kalbos trypimo dramaturgija (122)

Gintaras Songaila
2015 m. birželio 22 d. 14:46

Kaip įsimyli kiekvienas Zodiako ženklas – kuris jų atkakliausias (2)

Restoranų naudojami triukai – nuo šiol valgiraštį

Šiomis dienomis Seime vyksta svarstymai dėl G. Kirkilo ir I. Šiaulienės „patobulinto“ Vardų ir pavardžių rašymo dokumentuose įstatymo projekto (XIIP-1653(2)).

© DELFI (Š.Mažeikos nuotr.)

Teisės ir teisėtvarkos komiteto (TTK) dauguma, nepaisydama Valstybinės lietuvių kalbos komisijos (VLKK, komisija) 2014 m. rugsėjo 5 d. ir 2015 m.

biželis 10 d. išsakyti biželis 17 d. pasidžiaugti šiuo pasiūlymu.

81 m. Nina: neįtikėtini receptai, kaip išlikti jaunai visą gyvenimą (56)

DARAU PATS

Priežastys, kodėl reikia kompostuoti (1)

Darže šeiminkauja kolorado vabalai – ką reikėtų žinoti? (91)

Viena baisiausių mirčių: Baltijos pajūrio klastos (101)

AD Gloriam
www.kokybiskivertimai.lt

PROVIDENT

Kokios asmeninės paskolos Jums reikia?

2000 Eur
6905,60 Lt

SKAIČIUOTI >

Jokių paslėptų mokesčių

dirzeilio 16 d. isvaadų, dirzeilio 17 d. poseajje pritare sio projekto formuluoatėms, kurios taip išplėstų Lietuvos piliečių asmenvardžių rašybos valstybine kalba išimtis, kad iš esmės kiekvienas iš jų, vien pateikęs prašymą ir kokį nors dokumentą, kuriame jo vardas ar pavardė buvo užrašyti nelietuviškai, galėtų reikalauti jam išduotame pase panaikinti esamą įrašą valstybine kalba ir užsirašyti kita kalba (tiesa, tik lotyniško pagrindo rašmenimis). Atrodo, kad šio projekto, vykdančio kai kurių Lietuvos politikų antikonstitucinius pažadus Lenkijos pareigūnams, svarstymas netrukus pasieks finišo tiesiąją. Tad laikas priminti šios dramos etapus ir atskleisti kai kuriuos jos užkulisius.

REKLAMA

DELFI

Restoranų naudojami triukai – nuo

Viena baisiausių mirčių:

Labai svarbu pabrėžti, kad TTK vengia svarstyti alternatyvų V. Stundžio ir kitų Seimo narių grupės parengtą projektą (XIIP- 1675), nors Seimas įpareigojo šį komitetą svarstyti būtent abu projektus. Alternatyvusis projektas siūlo piliečiui šalia asmenvardžių užrašo valstybine kalba ir teisę į užrašus kitomis kalbomis. Šis siūlymas atitinka jau daug metų veikiančią Latvijos asmenvardžių rašymo modelį, kuriam nei Lenkija, nei tarptautiniai teismai jokių esminių priekaištų neturėjo. Dar daugiau, Latvijos oficialūs asmenys yra nesyk išreiškę susirūpinimą, kad Lietuvos politikų siūlomos nuolaidos plečiant išimtis piliečių asmenvardžių rašybai valstybine kalba gali paskatinti analogiškas Latvijos rusakalbių bei Rusijos pretenzijas, o tai sukeltų Latvijai nemažų komplikacijų.

Sunku įsivaizduoti, kad Lenkijos atsakingi pareigūnai ir politikai galėtų protestuoti dėl latviškojo asmen-vardžių rašybos modelio įdiegimo

1000receptų.lt

Greitos bandelės su rikota ir špinatais

Dzūkiški „šaltanosiai“ (3)

tavo
vaikas

Kokioje padėtyje mylintis yra didesnė tikimybė susilaukti vaiko (14)

SANATORIJOS

Vonios, kuriose švaresni netapsite: nauda neišpasakyta (17)

Jau nuo senovės žmonės ant kūno tepdavosi dumblių ir tikėdavo jo gydomąja galia. Šių dienų gydytojai teigia, kad purvo procedūros yra veiksmingos ir gali pagydyti nervų sistemos, lytinių organų, kvėpavimo, raumenų ir kitas ligas. Tiesa, norint jas išbandyti būtina pasitarti su jus gydančiu gydytoju

Skaityti >

EGLĖS sanatorija

Ir gyvenimas vėl mielas...

Jūsų tobuloms atostogoms

AKCIJA

Naujausias 2015 metų SAMSUNG televizorius

16,90 Eur/mėn.
15⁹⁰ Eur/mėn.

54,90 Lt/mėn.

Plačiau >

Lietuvoje. Negi jie (ir jų remiama Lenkų rinkimų akcija) drįstų reikalauti, kad Lietuvos piliečio pase būtų panaikinta lietuviškai užrašyta jo asmenvardžio forma, o palikta tiktai užsienietiškoji?

Akivaizdu, kad latviškas modelis, jei jis būtų priimtas, užkirstų kelią tolesniam įtampos tarp Lenkijos ir Lietuvos eskalavimui, nes sudarytų tikras papildomas sąlygas nelietuvių kilmės piliečių tautinės tapatybės išsaugojimui. Tačiau valdančiųjų socialdemokratų G. Kirkilo–I. Šiaulienės grupė žūtbūt blokuoja šią galimybę ir siūlo esą „lenkiškąjį“ asmenvardžių rašybos modelį, teigdami, kad taip bus pagerinti santykiai su Lenkija. Ar iš tiesų taip?

Pagal „latviškąjį modelį“ antrasis įrašas nelietuvių kalba galėtų būti padarytas su visais diakritiniais ženklais, kadangi visas įrašas būtų kaip vienas simbolis ir nepretenduotų į valstybės informacinės sistemas įvesti daugiau kaip šimtą dvidešimt atskirų lotyniško pagrindo raidžių. O štai „patobulintas“ Kirkilo–Šiaulienės variantas primestų oficialių formų nevalstybine kalba įvedimą, tačiau kaip tik todėl ir negalėtų užtikrinti rašybos su visais diakritiniais ženklais.

Jokios rašybos „originalo kalba“ išties nebūtų, kaip nebūtų ir „identifikavimo“ pagal esą „originalią“ užsienio kalbos formą. Tad klientai liktų nepatenkinti. Imtų reikalauti daugiau raidžių. Klientams nepatiktų ir tai, kad dar ilgai ne visi Lietuvos lenkai savo pasuose būtų panaikinę asmenvardžių užrašus Lietuvos valstybine kalba. Sugalvotų ir daugiau pretenzijų Lietuvos valdžiai dėl kliudymų pasiekti šį „natūralų“ autonomistams tikslą.

Dar blogiau, ir pats Lenkijos politinio elito elgesio iš jėgos pozicijų su

Mama nuvalė kekšišką lėlės makiažą ir padarė tokią lėlę, kurios nėra gėda duoti vaikui (FOTO) (36)

COSMOPOLITAN

Tobula moteris pagal vyro Zodiako ženklą (6)

Šlapias NEpasitenkinimas: dažniausios oralinio sekso klaidos (8)

Mano Namai

Gudrybės, dėl kurių gėlynas visuomet atrods išpuoselėtas

teo parduotuvė

Lietuvos mokyklų žaidynės

Tauragės „Versmės“ gimnazijos...

REGISTRUOKITE

Lietuva formatas dėl šių „Kirkilo ir Co“ iniciatyvų tikrai nepasikeistų. Kodėl jis turėtų keistis, jei pagaliau duoda rezultatų? Kodėl toks formatas (Lietuvos šmeižtas, tarptautinis spaudimas, bendrų infrastruktūros projektų stabdymas, tiesioginiai grasinimai pakenkti Lietuvos interesams ir pan.) neturėtų būti plečiamas ir į kitas dvišalių santykių sritis? Antai, „Lenkijai“ nepatinka lietuvių kalbos egzamino mokyklose tvarka, istorijos vadovėliai ar dar kas nors... Ir iš viso sunku įsivaizduoti, ko Lietuvos valdantieji nepadarytų „Lenkijai“ paprašius, jei jau net lietuvių kalbos abėcėlę su ja derina, paslaugiai pamindami esmines konstitucines savo šalies nuostatas? O tai, kad po visų šitų rašybos reformų susidarys sąlygos įvairioms įtampoms nacionaliniu pagrindu Lietuvos viduje, tiek projekto autoriams, tiek jo užsakovams mažiausiai rūpi. Ypač pastariesiems, nes dėl visų įtampų ir vėl bus kalta tik Lietuva ir lietuviai... Tačiau pažvelkime atidžiau, kaip mes iki tokios padėties nusiritome, kad Lenkijos pilietis Cytackis šaipydamasis prilygina lietuvių asmenvardžių rašymą užrašams ant tualetu.

Pirmasis veiksmas. Kaip atsirado asmenvardžių rašybos chaosas viešojoje erdvėje

Po Nepriklausomybės atkūrimo Lietuvos žiniasklaida sparčiai „modernizavosi“ ir palaipsniui perėjo prie svetimvardžių rašybos „originalo kalba“ arba pagal anglišką transkripciją, rišliame tekste pridėdant galūnę. Lietuvių kalbos žinovams dėl to priekaištauojant, buvo primenama, kad ir prieš karą dalis Lietuvos žiniasklaidos rašydavo užsienietiškus asmenvardžius originalo kalba arba hibridine forma (pridėdami galūnę). Tačiau pagrindinė tokios mados priežastis buvo ne tiek modernumo paieškos ar „senujų europietišku tradicijų“ sugražinimas, kiek taupymas,

25 praktiški būdai, kaip panaudoti kolas gėrimą namuose (17)

RU.DELFI.LT

Умер российский государственный деятель Евгений Примаков (214)

Лукас: Россия отработала захват части Дании, Норвегии, Швеции и Финляндии (200)

PL.DELFI.LT

REGISTRUOKITE
SAVO MOKYKLĄ

Jau dalyvauja 147

Vizija
OPTIKA

PASIRŪPINSIME, KAD
MATYTUMĖTE GERIAU

Akiniai už

10€

SUŽINOKITE
DAUGIAU

zave.lt
Taupyk kasdien!

efekto

Palapinė
Berger Neptun

98.47 €
340.00 Lt

Visi pasiūlymai

žana

Medžioklinis
peilis SPORT,
15 cm

5.50 €

nes mažiau lėšų imta skirti kalbos kultūrai ieškant, kaip lietuviškai pagal tarimą profesionaliai perteikti užsienietiškus vardus ir pavardes. Po šio šiuo pasistumdymų Valstybinė lietuvių kalbos komisija priėmė garsų 1997 m. nutarimą Nr. 60, pagal kurį buvo leista rašyti užsienio asmenų vardus ir pavardes „originalo“ kalba (tiesa, nebuvo uždrausta rašyti ir lietuviškai, jei tik skliaustuose bus nurodoma ir „originali“ asmenvardžių forma).

Nuo šio momento Lietuvos ir Latvijos valstybinės kalbos politikos dalinai išsiskyrė. Latvijoje išliko reikalavimas plačiai visuomenei skirtuose tekstuose išlaikyti asmenvardžių (kaip ir užsienietiškų vietovardžių) latviškai perrašytas formas. Latvijos valstybinės kalbos centras sukūrė ir nuolat pildo latviškai perrašytų užsienietiškų asmenvardžių bei vietovardžių formų duomenų bazę. Tai, žinoma, papildomas ir lėšų kainuojantis darbas, paslauga piliečiams. Lietuvos komisija nuėjo pigesniu ir mažiau darbo sąnaudų reikalaujančiu keliu. Negana to, komisija ignoravo gausius kalbininkų, rašytojų, kultūros ir visuomenės veikėjų protestus, kad būtų laikomasi lietuviškos formos pirmenybės lietuviškuose tekstuose principo (originalo forma, pirmą kartą pateikiant tekste, nurodoma skliausteliuose: tokį principą suformulavo ir gynė dar nacionalinio atgimimo patriarchas Vincas Kudirka).

Protestus dėl komisijos sprendimo pasirašė poetai a.a. Justinas Marcinkevičius, a. a. Marcelijus Martinaitis ir kiti iškilūs lietuvių nacionalinės kultūros žmonės. Garsūs ir mažiau garsūs lituanistai per daugelį metų prirašė šūsnį straipsnių, kritikuodami minėtą komisijos nutarimą Nr. 60 ir reikalaudami jį pakeisti. Profesorius Vincas Urbutis neapsikęsdamas parašė knygą „Lietuvių kalbos išdavystė“ (2-asis leidimas 2007 m.). Bet nutarimas liko nepajudinamas. Tokią komisijos laikyseną daug lėmė nuo

Populacija (1)

DELFI TV

Jauna, graži moteris su šautuvu rankose: viskas ne dėl to, kad šaudyti norėjosi (10)

Užkietėjęs keliautojas: yra kalnas Lietuvoje, kuris paliko didesnę įspūdį nei Everestas (74)

H. Daktaras: žmona manęs niekada nepaliks, o Švinius – kentės (II dalis) (177)

FOTOGALERIJOS

18.99 Lt
13.00 €

Visi pasiūlymai

Rask geriausius pasiūlymus

1995 m. į ją kooptuota ir iki šiol pirmininkės pavaduotojos pareigas tebevykdanti Jūratė Palionytė, pati neturinti jokių mokslo laipsnių.

Kokie buvo dalies komisijos narių su profesoriumi Vytautu Ambrazu priešakyje argumentai iš viešosios erdvės išstumiant iki tol galiojusį lietuviškai adaptuotą kitų kalbų asmenvardžių rašymo pagal tarimą principą? Pagrindinis hibridinės rašybos šalininkų argumentas buvo tas, kad svetimvardžių sulietuvinimas esąs sovietinės praktikos paveldas, mat „visame pasaulyje“ svetimvardžiai esą rašomi „originaliaja“ jų forma (net jei tai būtų tiesa, kažin ar šis ideologinis argumentas taikytinas lietuvių kalbos sistemai, o analitinių germaniškų kalbų principai primestini sintetinei baltų kalbai). Kažkodėl menamasis „sovietinis paveldas“ nusistovėjo ir pokarinėje lietuvių išėivijos spaudoje bei literatūroje. Kovotojams prieš lietuviškas formas nė motais, kad kiekvienam žmogui neįmanoma mokėti visų pasaulio kalbų, net ir „pagrindinių“ (jei ilgainiui galima priprasti, kad Chopinas - tai Šopenas, bet visko neįsiminsi).

Buvo susigalvota, kad asmenvardžiai nesą kalbos sistemos dalis, todėl jiems negaliojančios kalbos taisyklės. Imta įrodinėti, kad asmenvardžiai – tai „firminis“ asmens logotipas (ideograma), kuris „identifikuoja“ tik šį asmenį, todėl jis turįs šventą teisę elgtis kaip nori – pvz., drausti jį parašyti lietuviškai. Reikia pripažinti, kad pats nurašinėtojų guru Vytautas Ambrazas nuolat pabrėždavo, kad jo propaguotas svetimvardžių nurašinėjimas iš kitų kalbų nelietė Lietuvos piliečių asmenvardžių rašymo asmens tapatybės dokumentuose, kur esą būtina laikytis valstybinės kalbos normų. Dar svetimesnės V. Ambrazui buvo jedinstvininkų ir autonomistų pretenzijos išstumti lietuviškai adaptuotą rašybą iš oficialių dokumentų. Jis visai nenorėjo girdėti argumentų, kad buitinei politikų sąmonei toks išskyrimas

J. Boehneris: mes visada būsime čia ir jus palaikysime

PER PASAULI.™

Kosmoso užkariavimo paslaptys, kurias leista atskleisti tik dabar (3)

Salantų dvaro parke - storiausias Lietuvoje kaštonas

5braškės.lt

nebus suprantamas ir kad tik laiko klausimas, kai įsivyravus tokiai rašybai bus užpultos ir oficialiosios formos dokumentuose. Įdomu, ką jis apie tai mano dabar?

Žinia, kad šis svetimvardžių rašymo chaosas pagal bet kokią pasirinktą kitos kalbos formą turėjo pasekmių jau nuo pat pradžių. Antai, nors Lenkijos ir Lietuvos tarpvalstybinėje sutartyje buvo aiškiai parašyta, kad abi šalys įsipareigoja rašyti „tautinėms mažumoms“ priklausančių asmenų vardus ir pavardes pagal tarimą, o ne pagal kitos šalies kalbos abėcėlę, mūsų politikai ir pareigūnai ėmė noriai ir lengvai žadėti Lenkijos atstovams, kad netrukus įvykdys jų prašymą Lietuvos Respublikos piliečių pasuose nurašinėti vardus ir pavardes taip, kaip jos rašomos Lenkijoje. Tačiau po to šiems garbiems politikams tekdavo įsisąmoninti, kad tokiems „geriems“ jų norams trukdo Lietuvos Respublikos Konstitucijos 14 straipsnis, kurį galima keisti tik referendumu. Pradedant nuo 1999 m. spalio 21d. Konstitucinis Teismas nuolat pasisakydavo, kad Lietuvos piliečių asmenvardžių rašymas nevalstybine kalba paneigtų konstitucinį valstybinės kalbos principą.

Kad ir kaip ten būtų, šitaip buvo pakloti pamatai tolesniam lietuvių kalbos sistemos griovimui. Pirma, visuomenėje ėmė tvirtėti nuostata, kad hibridinė Chopino tipo rašyba esą atspindi europietišką modernumą ir naujuosius visuomenės poreikius bei tarptautines normas (nors Europos Teisingumo Teismas pripažino, kad asmenvardžių rašymas - tai išimtinė valstybės narės kompetencija). Antra, įsitvirtino praktika ignoruoti vartotojų poreikį įskaityti, ištartti ir įsiminti svetimvardžius, kurių knibždėte knibžda žiniasklaidos erdvėje. Trečia, pradėjo reikštis VLKK tarnystės valdantiejiems tendencijos, pamirštant valstybinės lietuvių kalbos gynimo ir jos puoselėjimo misiją. Ketvirta, kai kam atėjo laikas imtis Konstitucinio

Neįtikėtina: **ideali moters**
išvaizda vyrų ir moterų akimis
FOTO (32)

Kaip ir ką meluoja kiekvienas
Zodiako ženklas (12)

klūbas

Pernelyg karšti gerbėjų
žvilgsniai Vaidą Genytę privertė
„cenzūruoti“ garsiąją suknelę

Viešėdama Amerikoje Gintarė
Gurevičiūtė supanašėjo su
Paris Hilton (97)

Teismo.

Antrasis veiksmas. Kaip Konstitucinis Teismas pats paneigė konstitucinį valstybinės kalbos principą

Lenkijos valstybinės institucijos (ir jų iniciatyva įsteigtas Lietuvoje bei jų finansuojamas vadinamasis Europos žmogaus teisių fondas), siekdami įveikti nemalonų Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo (KT) kliuvinį, nutarė pasibalnoti už užsieniečių ištekėjusių moterų (Lietuvos piliečių) vyro pavardės užrašymo temą. Nuskriaustų Lietuvos piliečių, norinčių, kad jų vyrų pavardės būtų užrašytos originalo kalba, skundų rašymas ir pagalbos paieškos tarptautiniuose teismuose jokių rezultatų nedavė (daugelis nuskriaus-tųjų kažin ar prieštarautų latviškam rašybos modeliui, kai pase matytų abi pavardės formas). Tada šio reikalo teko imtis Teisingumo ministrui Juozui Bernatoniui, jis kreipėsi į Konstitucinį Teismą išaiškinimo, motyvuodamas išimtiniais praktiniais poreikiais, susijusiais su šiomis ištekėjusiomis moterimis bei jų vaikais.

Teismas parodė prideramą lankstumą ir įsiklausė į ministro argumentus. Teismas išplėtė „valstybinės kalbos“ ir „lietuviškų rašmenų“ sąvokas tiek, kad jos išimtiniais atvejais galėtų apimti ir rašybą ne lietuvių kalbos abėcėlės raidėmis, jei tam pritaris Valstybinė lietuvių kalbos komisija. 2014 m. vasario 27d. KT sprendime pasakyta, kad Valstybinė lietuvių kalbos komisija turės teikti politikams oficialias išvadas, susijusias su tuo, ar „(...) konstitucinio reikalavimo „asmens vardas ir pavardė piliečio pase turi būti rašomi valstybine kalba“ formuluotė „valstybine kalba“, taip pat formuluotė „lietuviškais rašmenimis“ gali būti suprantamos taip, kad Lietuvos Respublikos piliečio pase kai kuriais atvejais rašant nelietuviškus vardus ir pavardes galima vartoti ne tik lietuvių kalbos abėcėlės raides, bet ir kitus tik

NAUJAUSI POPULIARIAUSI

06:00 Č. Išskauskas. Scenarijus „šliaužiančiajai“ okupacijai parengtas?

19:00 Sekmadienio Evangelija. Dvylika metų

06:00 Stalino pažadas nunuodyti Leniną

06:00 Kasdienybės eskizai: horoskopas Palangai

17:10 R. Paksas. Toliau didėjanti nelygybė gali destabilizuoti Europos visuomenę

09:41 M. Jackevičius. Važiavau į Norvegiją – atsidūriau Garliavoje

08:08 J. Dautartas. Socialdemokratai ir „žalioji“ damus vystymasis

07:58 R. J. Dagys. Socialdemokratai neišdrįsta pasakyti, kas, jų nuomone, yra šeima

10:05 V. Mazuronis. Vidaus reikalų ministras atidarė rinkimų sezoną?

09:13 G. Mažeikis. Kaip mus nusulina kontroliuojamas vardų rašymas

lotyniško pagrindo rašmenis tiek, kiek jie dera su lietuvių kalbos tradicija, nepažeidžia lietuvių kalbos sistemos, lietuvių kalbos savitumo.”

Tik kompetentinga, „iš profesionalių kalbininkų sudaryta institucija, turinti įgaliojimus rūpintis valstybinės kalbos saugojimu“, gali nustatyti, kiek terminas „valstybinė kalba“ leidžia kai kuriais atvejais piliečių asmenvardžius tapatybės dokumentuose rašyti nevalstybine kalba. Į šias išvadas privalu atsižvelgti. Išimtys gali būti priimtos, kai jas savo aiškiai išdėstytoje pozicijoje SIŪLO ši institucija.

Čia nesiplėšime apie tai, kaip naujasių sudėčių KT elgiasi su savo doktrinomis, kurios susijusios su pačiais fundamentaliausiais Konstitucijos principais, įrašytais pirmajame skirsnyje. Bet pasekime, kaip J. Bernatonis ir kiti socialdemokratų kolegos įgyvendino šį naujausią KT išaiškinimą. G. Kirkilas ir I. Šiaulienė pradžioje teikė Vardų ir pavardžių rašymo projektą tik dėl ištekęusių moterų teisių, tačiau projekte numatyta teisę pasuose rašyti asmenvardžius nevalstybine kalba netrukus išplėtė ir visiems kitiems piliečiams, kurie tik pateiks kokį nors dokumentą (be to, lydinčiame teisės akte jie numatė ir galimybę nevalstybine kalba rašyti taip pat ir vietovardžius, kas, suprantama, taip pat susiję su ištekęusių moterų teisėmis). Ir tada beliko kreiptis į Valstybinę lietuvių kalbos komisiją, kurią skiria Seimas, ir prašyti pateikti išvadą, ar viršinkinai netyčia nepadare žalos kokios nors klaidos. Ir koks buvo nusivylimas, kai komisija, kurios pirmininkė matyt dar iš inercijos prisiminė, kas buvo kalbėta KT posėdyje, 2014 m. rugsėjo 5d. staiga nutarė, kad išimtys gali būti taikomos tik užsieniečiams, įgyjantiems Lietuvos pilietybę, ir užsieniečių sutuoktiniams bei jų vaikams!

Čia nesiplėšime ir apie tai, kad komisijos vadovybė nuo pat pradžių

suprato, jog vieną kartą padarius išimtį, tik laiko klausimas, kada prireiks kitų. Bet tai juk jau esą ne komisijos kaltė. Kad ir kaip ten būtų, komisija, veikiama savo minėtos doktrinos apie lietuviškos asmenvardžių rašybos nebūtinumą, praleido progą paremti alternatyvų projektą, kuris dar išsaugotų rašymą ir valstybine kalba, gal net tiktų ir ištekėjusioms moterims. Štai čia jau atėjo ir trečiojo veiksmo, susijusio su VLKK, eilė (ir šįsyk buvau betarpiškas įvykių liudininkas).

Trečias veiksmas. Kaip valstybinė lietuvių kalbos komisija nepakeitė savo išvados

Seimo TTK mėgino toliau svarstyti Vardų ir pavardžių rašymo lietuviškais rašmenimis projektą su išplėstinėmis išimtimis, jau nebepaisydamas VLKK išvados. Tačiau čia įsikišo Lietuvos Respublikos Prezidentės ir Seimo pirmininkės atstovai, pareikalavę, kad TTK pakartotinai kreiptųsi į VLKK dėl to, ar leistina jau esamų piliečių asmenvardžius pasuose rašyti nevalstybine kalba, taikant tą patį principą, kaip ir perrašant iš kitų valstybių dokumentų dabar įgyjantiems Lietuvos pilietybę bei užsieniečių sutuoktiniams ir jų vaikams.

Dalyvaudamas VLKK skubiai sušauktame posėdyje (birželio 16 d.), kur buvo svarstomas šis naujas TTK prašymas, buvau maloniai nustebintas, kad nė vienas komisijos narys nė nemano keisti principinės rugsėjo 5 d. nutarimo nuostatos, jog išimčių negalima plėsti. Iš pirmo žvilgsnio tokios pat pozicijos, rodos, laikėsi ir komisijos pirmininkė D. Vaišnienė bei jos pavaduotoja J. Palionytė. Tačiau netrukus paaiškėjo, kad komisijos išvados projektas surašytas taip, kad komisijos vadovybės deklaruojama pozicija nebūtų aiškiai suprantama.

Todėl trys komisijos nariai (I. Smetonienė, V. Kardelis, B. Stundžia)

pasipiktinę išėjo, o kiti taip pat rei-kalavo aiškaus parašymo, kad komisija ne tik nekeičia savo ankstesnės išvados, bet ir nepritaria naujame projekte plečiamoms išimtims. Posėdyje likę komisijos nariai vienbalsiai nutarė įrašyti, jog komisija nepritaria projekto 4 str. pirmajai daliai, kurioje kaip tik ir numatytas išplėstinis išimčių traktavimas. J. Palionytė mėgino visiems įteigti, kad išties nėra aišku, kaip įstatymų leidėjas ketina šias išimtis plėsti, tačiau šie menami neaiškumai tik papildomai motyvavo komisiją kategoriškai nepritari minėto straipsnio nuostatomis.

Kitą dieną perskaitęs suredaguotą VLKK išvadų tekstą, buvau apstulbintas, kad principinė komisijos išvada paslėpta tarp įvairių redakcinių detalių ir kad, pasirodo, komisija nepritarė tik 4 straipsnio pirmos dalies „formuluotei“, įskaitant ir čia įrašytą tiesioginį tarptautinių civilinės aviacijos mašininės transliteracijos taisyklių (ICAO) taikymą Lietuvos teisinei sistemai. Išvadų tekste pakartotos anksčiau komisijos aprobuotos išimtyms dėl valstybinės kalbos rašybos, tačiau tiesiogiai ir aiškiai neįvardinta, kad būtent dėl jų plėtimo komisija nepritaria 4 str. pirmajai daliai. Viršininkų užduotį surašyti išvadų tekstą taip, kad jį galima būtų traktuoti įvairiai ir jį tik „atsižvelgti“, toliau stumiant G. Kirkilo ir I. Šiaulienės projektą, šios dvi valdininkės stengėsi įvykdyti, nepaisydamos komisijos narių pasipriešinimo posėdžio metu. Istorikams tai būtų geras pavyzdys, kaip rašytinis šaltinis kartais labai neatitinka to, kas įvyko realybėje. Tikrovės ribos nubluko, todėl jei nebūtų komisijos posėdžio garso įrašo, tai komisijos vadovybei ir jos viršininkams dabar būtų daug lengviau. Kad ir kaip ten būtų, bet VLKK nepasiūlė naujų išimčių, o kas nors kitas ir neturi teisės jų siūlyti.

Kita vertus, ar bent vienas komisijos narys pasipriešins tokiai išvadų redakcijai, jei: a) tekste iš tiesų tik šiaip ne taip pakartojama ankstesnė

komisijos nuostata dėl išimčių taikymo; b) komisijos nariai priklausomi ne tik nuo komisijos vadovybės, kuri skirsto projektų pinigėlius, bet ir nuo Seimo, kuris pagal neaiškius principus paskiria komisijos narius be jokių nustatytų delegavimo procedūrų ir kadencijų. Bet gal mano teiginys dėl tyčia kuo neaiškiau surašytų išvadų, kad viršininkai galėtų jas traktuoti kuo laisviau, tik nepagrįstas įspūdis?

Atomazga

Deja, šis įspūdis su kaupu pasitvirtino birželio 17 d. TTK posėdyje, kuriame komitetas „atsižvelgė“ į visas VLKK išvadas bei pasiūlymus (kaip antai, 4 str. 1 dalyje išbraukė ICAO taisykles ir formaliai pataisė kitus straipsnius), o TTK dauguma buvo akla bei kurčia opozicijos pastaboms, kad komitetas neatsižvelgė į esminę komisijos nuostatą neplėsti išimčių. VLKK pirmininkė ir pavaduotoja nedrįso (ar nenorėjo) nė prasižioti apie tai, kodėl komisija iš esmės nepritarė projekto 4 str. 1 daliai, taigi, šiame posėdyje visiškai neatstovavo principinės komisijos pozicijos ir šios pozicijos negynė (kas ir buvo numatyta pagal scenarijų).

Į birželio 18 d. Seimo darbotvarkę „patobulintojo“ projekto įbrukti dar nepavyko, tačiau neabejotina, kad ištekėjusių moterų teisėms skirtas valdančiųjų teisėkūros buldozeris bus užvestas jau šią savaitę prieš pat Rasos (Joninių) šventes ar tuojau po jų. Kas besustabdys Konstitucijos laužymą? Kas bepasipriešins lietuvių kalbos konstitucinio statuso trypimui ir būsimiems tokio kurso tęsiniams (pvz., išdarkant vietovardžių rašybą, jei Seimas šį kartą ir nepritartų automatiškai brukamoms pataisoms projekto „lydinčiame akte“?).

Kas iš viso bepokeis lietuvių tautos bei valstybės naikinimo kursą? Juk

sunkiausia atsilaikyti, kai save naikiname mes patys. Antai, daugelis apžvalgininkų ir dvaro politologų bei kai kurie iškilūs politikai nuolat teigia, kad esą lietuvių kalbai, kaip ir lietuvių tautos bei valstybės ateičiai, niekas negresia, ir net nepajunta, kad pagrindinę grėsmę būtent ir sudaro toks jų požiūris. Juk J. Bernatoniui ar G. Kirkilui gali pasirodyti, kad nuolaidos dėl asmenvardžių rašybos – tai tik smulkmena (ir gal jie patys šiuo išdavystės keliu toliau nebeis), tačiau nauji politikai pratęs jų darbus, o žiniasklaidos apžvalgininkai, kaip visada, greitai pamirš, kas buvo kalbama, ir nacionalinės kultūros savinaikos ratas toliau suksis. Užsisuks pačių lietuvių savo asmenvardžių naikinimo pragaro mašina: ruošdamiesi emigruoti iš anksto Praną Krukėlį vers Frank Kruk - stengsis „atsikratyti“ lietuviškų diakritikų, kad nebeliktų Paukštyčių, tik paukstes, iš Šitkauskų liks shit.

Tačiau blogiausia, kad visa tai rodo, jog sąmoningas Lietuvos pilietis negali pasitikėti tokiais politikais ir juos remiančiu dalies žiniasklaidos choru. Net ir tie piliečiai, kuriems nelabai rūpi lietuvių kultūros reikalai, negali būti tikri, kad šitaip besielgiantys politikai atitinkamai nepasielgs ir kiekvienu kitu, piliečiui rūpimu atveju. Nežinia, kas tąkart bus šių sprendimų užsakovas ir nežinia kaip ir vėl bus apeinami Tautos suverenią galią ginantys konstituciniai principai.

DELFI socialiniuose tinkluose: _____

Būkite įvykių sukuryje ir svarbiausias naujienas sužinokite pirmi!

Registruoti (6)

Anonimiški (116)

Parašykite savo komentarą

Prisijunkite su: arba komentuokite anonimiškai [čia](#)

Jūsų komentaras

Skelbdami komentarą, Jūs sutinkate su [taisyklėmis](#)

Skelbti

Skaityti komentarus

Susiję straipsniai

G. Songaila. Gera prof. V. Landsbergio idėja (70)

G.Songaila. Prof. V. Landsbergiui - apie referendumą ir apie panieką (II) (116)

G. Songaila. Prof. V. Landsbergiui - apie referendumą ir apie panieką (I) (272)

G.Songaila. Artėja nacionalinės gėdos diena (156)

G.Songaila. Du frontai, naikinantys valstybę (65)

G.Songaila. Lietuva – lietuviams! Kas netinka? (472)

G.Songaila: Paprastoji A. Kubiliaus filosofija – kur ji veda? (192)

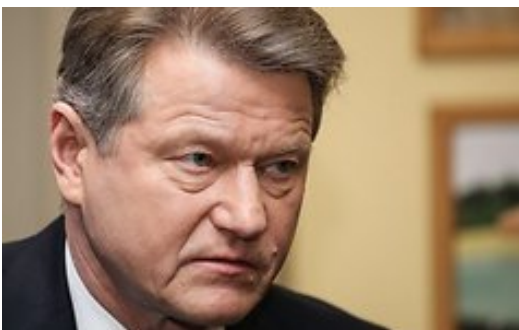
G.Songaila. Kompensacija už žydų turtą – geroji valia ar apgavystė? (164)

▼ REKLAMA

Politiko akimis

R. Paksas. Toliau didėjanti nelygybė gali destabilizuoti Europos visuomenę (143)

Susikoncentravę į globalias karo ir taikos problemas, pastaruoju metu esame linkę nepastebėti, kad socialinė atskirtis, mažumos turtėjimas daugumos sąskaita ne ką mažiau negu pučiami karo dūmai graso

J. Dautartas. Socialdemokratai ir „žalioji“ darnus vystymasis (27)

Dabartinis Europos ir Lietuvos piliečių gyvenamosios, gamybos ir vartojimo modelis nėra darnus.

R. J. Dagys. Socialdemokratai neišdrįsta pasakyti, kas, jų nuomone, yra šeima (77)

Turime gana keistą atvejį Seimo

istorijoje, kai 106 Seimo narių pareikšta valia keisti Konstituciją ignoruojama jau beveik dvejus metus.

V. Mazuronis. Vidaus reikalų ministras atidarė rinkimų sezoną? (90)

Lyg perkūnas iš giedro dangaus nugriaudėjęs vidaus reikalų ministro Sauliaus Skvernelio puolimas prieš Seimo pirmininkę Loretą Graužiniene išryškino aibę svarbių reikalų.

M. Zasčiurinskas. Pirmyn į bedugnę. Naujas Darbo kodeksas ten! (86)

Prisiminkime, ar per visus nepriklausomybės metus Lietuvos žmonės girdėjo kokių optimistiškesnių žodžių, nei „reforma“, „keitimas“, „restruktūrizavimas“?

Top naujienos

Lietuvoje laukiama rusų ir lenkų futbolo sirgalių masinių muštynių **mūšis turėjo įvykti Kaišiadorių r. (278)**

Ryte nusipirkusi BMW ir pas vaikiną vakare skubėjusi mergina tikslo nepasiekė (53)

B. Vanagas pamokė, kaip statyti automobilį Vilniaus „karštuose taškuose“ (I)

Papasakojo, kaip sutaupyti keliaujant: 11 konkrečių patarimų (39)

Viena baisiausių mirčių: Baltijos pajūrio klastos (101)

A. Užkalis atleido Kaunui ir sako, važinės ten valgyti (174)

Pabradėje vietnamiečiai sukėlė maištą, pareigūnams prireikė lazdų ir elektrošoko (453)

Lietuvos zoologijos sodas šventė 77-ąjį gimtadienį (6)

Patarimai poroms: kaip nesustorėti gyvenant kartu (6)

Jei išsipildys varlių orų prognozė, sulauksime didelių bėdų (44)

Restoranų naudojami triukai – nuo šiol valgiaraštį skaitysite kitaip (40)

Naujienos

Dienos naujienos
Verslas
Auto
Sportas
Pramogos
Gyvenimas
Piliėtis

Grynas
Mokslas
DELFI EASY
RU Delfi
PL Delfi
EN Delfi
Delfi TV

Laisvalaikis

Cosmopolitan
Klubas
Panelė
5 Braškės
Moteris
Mano namai
Tavo vaikas

Naudinga

Horoskopai
Žaidimai
Orai
Valiutos
TV Programa
Foto
Receptai

Informacija

Apie DELFI
Privatumas
Reklama
Kontaktai
Etikos kodeksas
Mobile
Siūlome darbą
DELFI - 15 metų nr. 1

Se k DELFI

Kitos šalys

Mobiliesiems

© 1999-2014 DELFI. [Visos teisės saugomos.](#) [Atsakomybės apribojimas.](#)

Patinka 204.808 people like this. [Prisijunk](#) to see what your friends like.